

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 7286/2025
30.04.2026. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Матковић Стефановић, председника већа, Татјане Ђурица и Јасминке Обућина, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., коју заступа Владан Петровић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., кога заступа Јелена Гаврановић, адвокат из ..., ради утврђења права становања, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 32/25 од 27.01.2025. године, у седници одржаној дана 30.04.2026. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УСВАЈА СЕ ревизија тужиле па се **ПРЕИНАЧАВА** пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж2 32/25 од 27.01.2025. године и пресуђује:

ОДБИЈА СЕ жалба туженог као неоснована и пресуда Основног суда у Сремској Митровици П2 1/24 од 10.10.2024. године потврђује.

Обавезује се тужени да тужили накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 67.500,00 динара у року од 15 дана по правноснажности пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сремској Митровици П2 1/24 од 10.10.2024. године усвојен је тужбени захтев тужиле, те је одређено право становања на породичној стамбеној згради број ... у улици ... број ..., површине 136 м², корисне површине 107 м², грађевинске површине 133 м², изграђене на парцели број .../... и на парцели број .../... коју чини земљиште под зградом и другим објектом и земљиште уз зграду и други објекат површине 0.04.45 ха, све уписано у лист непокретности број ... КО ..., у корист млдб. ВВ, млдб. ГГ и млдб. ДД и тужиле као родитеља који самостално врши родитељско право над млдб. децом, а до пунолетства млдб. ДД, што је тужени ББ дужан трпети са свим последицама које из таквог стања произилазе, те је обавезан тужени да тужили накнади трошкове парничног поступка у износу од 216.000,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате, све у року од 15 дана под претњом извршења.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 32/25 од 27.01.2025. године усвојена је жалба туженог те преиначена првостепена пресуда, тако што је тужбени

захтев одбијен и обавезана тужила да туженом накнади трошкове поступка у износу од 248.500,00 динара, као и трошкове жалбеног поступка у износу од 23.320,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужила је благовремено, преко пуномоћника адвоката, уложила ревизију због погрешне примене материјалног права.

Одговор на ревизију није дат.

Испитујући побијану пресуду у границама одређеним одредбом члана 408. Закона о парничном поступку, Врховни суд је оценио да је ревизија основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена апсолутно битна повреда из одредбе члана 374. став 2. Закона о парничном поступку на коју овај суд пази по службеној дужности.

Према чињеничном утврђењу првостепеног суда, пресудом Основног суда у Сремској Митровици П2 1/24 од 10.10.2024. године разведен је брак парничних странака, а заједничка малолетна деца ВВ, ГГ и ДД поверена су на самостално вршење родитељског права мајци, те је уређен начин одржавања личних односа деце са оцем. У време постојања заједнице живота парничне странке су живеле у породичној кући у ... која се налази у њиховом сувласништву. У септембру 2023. године заједница је фактички престала да постоји јер се тужила са троје малолетне деце преселила у породичну кућу своје мајке, где и сада живи са децом. Реч је о спратној кући површине у основи 66 м2, која се састоји од две собе, дневне собе, кухиње, купатила и терасе у приземљу и две собе које се налазе у поткровљу, али још увек нису условне за употребу. Тужила, осим поменутог сувласничког дела на кући на којој се тражи право становања, има и гарсоњеру површине 34 м2, у У стану се налази закупац. Стан се састоји од купатила и једне собе са кухињом. Најстарије дете парничних странака, ВВ, рођен је ...2011. године, ГГ ...2015. године, а ДД2018. године. Двоје старије деце су ученици основне школе, док најмлађи ДД похађа предшколску установу. Основна школа чији су ученици малолетни ВВ и ГГ налази се у непосредној близини породичне куће у којој су живели са родитељима. Породична кућа на којој тужила тражи право становања у површини је од 88 м2, састоји се од дневне собе, кухиње, купатила и три спаваће собе. У дворишту куће налази се гаража површине од око 15 м2.

Пре фактичког прекида брачне заједнице односи међу странкама су озбиљно и трајно били поремећени због чега је туженом изречена мера заштите од насиља у породици у односу на тужилу, а након формалног развода брака, решењем првостепеног суда од 28.04.2024. године, туженом је изречена мера заштите од насиља у породици и у односу на малолетну децу те му је наложено да 30 дана не контактира и не прилази деци. Виђање деце са оцем се одвија по уређеном моделу с тим што деца повремено траже да се пре истека времена за виђење врате у мајчино домаћинство.

Полазећи од овако утврђених чињеница првостепени суд је, применом одредбе члана 194. Породичног закона, утврдио право становања уз образложење да стан који тужила има у својини не може се сматрати одговарајућим за становање четворочлане

породице, пре свега због површине од 34 м², те у њега не могу стати сви потребни садржаји уобичајени за децу школског узраста (кревети, радни столови, простор за гардеробу). Због тога је у интересу малолетне деце да наставе да живе са мајком у породичној кући која за њих има значење дома и која се налази у близини објекта који су седиште њихових свакодневних активности, односно школе и предшколске установе. Становиште је првостепеног суда да прихватање захтева за право становања не представља очигледну неправду за туженог, јер је у конкретном случају од већег значаја интерес деце, о ком је горе било речи, од интереса туженог који нема решено стамбено питање.

Другостепени суд не прихвата изражени материјалноправни закључак.

Полазећи од одредбе члана 194. став 1. Породичног закона закључује да је несумњиво утврђено да тужила има у својини стан у истом насељеном месту у коме се налази њено и пребивалиште деце, да је неспорно реч о усељивом стану јер у њему активно живи купац, да је услов за утврђење права становања да родитељ који врши родитељско право нема право својине на усељивом стану, а тај услов није испуњен. Стога првостепену пресуду преиначава и тужбени захтев одбија.

Врховни суд налази да се одлука другостепеног суда не може прихватити.

Одредбом члана 194. Породичног закона регулисано је право становања (*habitatio*) тако што је прописано да дете и родитељ који врши родитељско право имају право становања на стану чији је власник други родитељ детета ако дете и родитељ који врши родитељско право немају право својине на усељивом стану (став 1.), да право становања траје до пунолетства детета (став 2.) и да немају право становања дете и родитељ ако би прихватање њиховог захтева за право становања представљало очигледну неправду за другог родитеља (став 3.).

Право становања – хабитација, лична је службеност из корпуса дечијих права које је установљено у циљу егзистенцијалне заштите детета, ради збрињавања детета и у интересу родитеља који врши родитељско право. Суштина, односно циљ законске одредбе је да се обезбеди остваривање права на дом у познатом окружењу, без обзира на то ко је власник некретнине. Није искључена могућност да се право становања установи и на стану који је у власништву оба родитеља деце, а као лична службеност недељива је, што значи да терети цело послужно добро. Јесте законски услов за одређивање права становања да родитељ и дете немају право својине на другом "усељивом стану". Другостепени суд под таквим станом подразумева, очигледно, стан који у физичком смислу испуњава услов усељивости, без улажења у питање да ли конкретан стан задовољава, функционално, потребе породице.

По схватању Врховног суда усељив стан не значи било какав "кров над главом" већ стан који испуњава минимум услова за живот конкретне породице. Гарсоњера за четворо, родитеља који врши родитељско право и троје деце, па иако су сви истог пола, објективно не испуњава основне стамбене потребе, будући да и деца различитог

узраста, нарочито школског, имају право на минимални простор за учење и приватност. Пресељење деце у значајно мањи простор од оног који одговара њиховом броју представљало би нарушавање најбољег интереса детета а тај интерес је примарни стандард. Свакако се не може очекивати да деца трпе последице развода и нарушених међусобних односа родитеља драстичним падом животног стандарда.

На наведено не утиче чињеница да тужиља тренутно живи код своје мајке будући да законодавац није предвидео да се ово право, право становања у корист детета, може установити на терет неког другог лица осим родитеља, управо како би се детету обезбедила егзистанцијална заштита и збрињавање до пунолетства на терет родитеља који и имају примарну дужност старања о детету, у смислу члана 68. став 1. Породичног закона. Стандард "адекватног становања", иначе, дефинише и Европска социјална повеља („Службени гласник РС – Међународни уговори“, бр. 42/09).

Најзад у току поступку тужени није доказао да би ово установљено право за њега представљало очигледну неправду.

Како је другостепени суд одлуку донео погрешном применом материјалног права и то чл. 194 Породичног закона, Врховни суд је применом одредбе чл. 416 ст. 1 Закона о парничном поступку одлучио као у изреци.

Одлука о трошковима поступка донета је применом одредбе чл. 163 ст. 1 и чл. 165 ст. 2 Закона о парничном поступку те су тужиљи досуђени трошкови за састав ревизије по АТ.

**Председник већа-судија,
Татјана Матковић Стефановић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић